

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

การค้นคว้าแบบอิสระเรื่องการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการสำหรับร้านค้าปลีกร้านสุภาวดี ผู้ศึกษาได้พัฒนาระบบมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ โดยเน้นเรื่องการจัดการสินค้าคงคลังของร้านสุภาวดีเป็นหลัก และผลิตสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานแทนระบบงานเดิมที่มีปัญหาในเรื่องการบริหารเรื่องสินค้าคงคลังและการสั่งซื้อสินค้า ซึ่งระบบการทำงานแบบเดิมจะใช้วิธีการจดบันทึกลงกระดาษเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งยากต่อการค้นหาเนื่องจากกระดาษที่ใช้จดบันทึกสูญหายง่ายหรือยากต่อการนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ ผู้พัฒนาได้ศึกษาค้นคว้าเพื่อสร้างระบบนี้โดยเริ่มจากการศึกษาหลักการการทำงานของร้านค้าปลีกสุภาวดีแบบเดิม ตลอดจนวิธีทำงานต่าง ๆ ของร้าน ที่จำเป็นต่อการพัฒนาระบบ อาทิ เช่น การสั่งซื้อสินค้าจากซัพพลายเออร์ การขายสินค้าแก่ลูกค้า เป็นต้น จากนั้นจึงได้ออกแบบระบบ และพัฒนาระบบขึ้นมาโดยทำการติดตั้งที่เครื่องของผู้พัฒนาเอง

ผู้พัฒนาระบบได้เลือกใช้โปรแกรมไมโครซอฟต์ แอ็กเซส 2003 ในการพัฒนา เนื่องจากร้านค้าปลีกสุภาวดีเป็นร้านค้าขนาดเล็ก ดังนั้นการเลือกใช้ไมโครซอฟต์ แอ็กเซส 2003 เพื่อนำมาใช้ในพัฒนาระบบจึงเป็นอีกทางที่เหมาะสม อีกทั้งโปรแกรมไมโครซอฟต์ แอ็กเซส 2003 เป็นระบบจัดการฐานข้อมูลเชิงสัมพันธ์ หรือ RDBMS (Relational Database Management System) ที่ทำหน้าี่เสมือนเป็นตัวกลางระหว่างผู้ใช้และฐานข้อมูลให้สามารถติดต่อกันได้ ทั้งยังสามารถใช้จัดการฐานข้อมูลและสนับสนุนการสืบค้นข้อมูลด้วยภาษาสอบถามเชิงโครงสร้าง และยังง่ายต่อการพัฒนาและการนำมาใช้งานต่อไป เนื่องจากโปรแกรมมีเครื่องมือที่ช่วยอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ครบถ้วน

ระบบใหม่ที่ผู้พัฒนาระบบได้ออกแบบไว้ ประกอบไปด้วยระบบใหญ่ๆ ดังต่อไปนี้ ระบบการขายสินค้า ระบบการสั่งซื้อสินค้า ระบบการรับสินค้า ระบบการออกรายงาน ระบบการจัดการข้อมูล ผู้พัฒนาระบบได้วิเคราะห์และออกแบบตารางเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูล โดยต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์กันในแต่ละตารางด้วย เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนกันของข้อมูล ระหว่างที่ผู้พัฒนาระบบได้ทำการพัฒนาระบบได้มีการทดสอบการใช้งานในแต่ละส่วนของระบบไปด้วยเป็นส่วน ๆ จนกระทั่งสามารถใช้งานได้ครบทุกส่วน ซึ่งรวมไปถึงสามารถสร้างรายงานที่ต้องการได้อย่างครบถ้วน

การออกแบบจอภาพของระบบได้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนของผู้ดูแลระบบ ส่วนของเจ้าของร้าน และส่วนของพนักงานขาย ซึ่งสิทธิการเข้าถึงข้อมูลของผู้ใช้ทั้งสามกลุ่มจะไม่เท่ากัน หน้าจอการใช้งานของเจ้าของร้าน ของพนักงานขาย และผู้ดูแลระบบจะเหมือนกันเพื่อง่ายต่อการใช้งานและดูแลระบบ เพียงแต่เครื่องมือของผู้ดูแลระบบจะมีมากกว่าของเจ้าของร้านและของพนักงานขาย สิทธิในการเข้าใช้งานระบบของเจ้าของร้านจะมีสิทธิเข้าใช้งานระบบได้มากกว่าสิทธิของพนักงาน ผู้ดูแลระบบสามารถจัดการข้อมูลต่าง ๆ ของผู้ใช้ทุกคน และข้อมูลในตารางอ้างอิงได้ แต่เจ้าของร้านและพนักงานขาย จะจัดการได้เฉพาะข้อมูลของตัวเองเท่านั้น

5.2 ผลการทดสอบโปรแกรม

หลังจากการพัฒนาโปรแกรมแล้ว ได้มีการนำโปรแกรมมาทดสอบการใช้งาน ซึ่งทำการติดตั้งในสถานที่ที่มีการปฏิบัติงานจริง ณ ร้านสุภาวดี โดยได้ทำการทดสอบระบบจากผู้ทดลองใช้งานจำนวน 6 คนแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มเจ้าของร้านจำนวน 1 คน และกลุ่มพนักงานขายจำนวน 5 คน และผู้พัฒนาระบบได้ทำการปรับปรุงแก้ไขส่วนต่าง ๆ จนสามารถทำงานได้อย่างดีเป็นที่พอใจกับผู้ใช้ เช่น แก้ไขและเพิ่มเติมข้อความอธิบายในบางหน้าจอเพื่อให้ผู้ใช้สามารถเข้าใจได้ง่ายขึ้นและใช้งานได้อย่างถูกต้อง สามารถสรุปประเมินผลการใช้งานระบบได้ดังนี้

1) ระบบการขายสินค้า

ส่วนนี้จะเกี่ยวข้องคิดต่อกับลูกค้านและการขายหรือคืนสินค้าให้แก่ลูกค้า พบว่า

(1) ในส่วนของการบันทึก/ปรับปรุงข้อมูลการขาย สามารถบันทึกและเก็บข้อมูลที่ต้องการได้ครบถ้วนรวมทั้งข้อมูลของผู้ใช้งานระบบด้วย

(2) ระบบสามารถออกใบเสร็จให้แก่ลูกค้าได้

(3) ระบบสามารถอำนวยความสะดวกในการค้นหาข้อมูลการขายที่ต้องการซึ่งได้ทำการบันทึกไว้อย่างรวดเร็ว

(4) ระบบสามารถบันทึก/ปรับปรุงการคืนสินค้าจากลูกค้าได้

(5) ระบบสามารถทำการออกรายงานเกี่ยวกับสินค้าเพื่อตรวจเช็คได้อย่างดี

(6) ส่วนของเรื่องราคาขายสินค้า ระบบสามารถกำหนดได้เพียงระดับราคาเดียวเท่านั้น ซึ่งในความเป็นจริงแล้วควรกำหนดราคาได้หลายระดับ จึงทำให้การขายสินค้าให้แก่ลูกค้าบางราย เป็นเหตุให้ต้องมีการแก้ราคาใบเสร็จของลูกค้านำให้ถูกต้อง

สรุปได้ว่า ระบบการขายสินค้าสามารถนำมาใช้สำหรับการเบิกจ่ายสินค้าเพื่อการขาย ซึ่งสามารถใช้งานและออกรายงานจากข้อมูลที่ได้ทำการบันทึกการขายได้เป็นที่น่าพอใจ หากแต่ควรมีการนำระบบนี้ไปพัฒนาต่อในเรื่องระดับของราคาสินค้าต่อไป นอกจากนี้ยังต้องอาศัยเวลา และเปลี่ยนแปลงวิธีปฏิบัติงานแบบเดิมให้เข้ากับระบบงานใหม่

2) ระบบการสั่งซื้อสินค้า

ส่วนนี้จะเกี่ยวข้องติดต่อกับซัพพลายเออร์และการสั่งซื้อสินค้าจากซัพพลายเออร์พบว่า

- (1) ในส่วนของการบันทึก/ปรับปรุงข้อมูลการสั่งซื้อสินค้า สามารถบันทึกและเก็บข้อมูลที่ต้องการได้ครบถ้วน
- (2) ระบบสามารถแสดงข้อมูลของสินค้าที่ถึงจุดสั่งซื้อให้ผู้ใช้งานระบบได้ทันที โดยไม่ต้องใช้วิธีจดจำหรือรอให้สินค้าหมดค่อยบันทึกลงกระดาษต่อไป
- (3) ระบบสามารถอำนวยความสะดวกในการค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับรายละเอียดต่าง ๆ ของการสั่งซื้อสินค้า รวมไปถึงข้อมูลซัพพลายเออร์
- (4) ระบบสามารถออกรายงานการสั่งซื้อสินค้าได้ จากข้อมูลที่ได้ทำการบันทึกไว้

สรุปได้ว่า ระบบการสั่งซื้อสินค้าจากซัพพลายเออร์นี้ สามารถอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานเป็นที่น่าพอใจ ทั้งยังผลิตรายงานที่ต้องการได้ สามารถนำไปใช้งานแทนระบบงานเดิมที่ต้องใช้วิธีบันทึกบนกระดาษได้ และไม่ต้องกังวลในเรื่องของสินค้าที่จะขาดเพราะระบบจะมีการเตือนเมื่อถึงจุดสั่งซื้อสินค้าให้

3) ระบบการรับสินค้า

ส่วนนี้จะเกี่ยวข้องติดต่อกับซัพพลายเออร์และการรับสินค้าจากซัพพลายเออร์พบว่า

- (1) ในส่วนของการบันทึก/ปรับปรุงข้อมูลการรับสินค้า สามารถบันทึกและเก็บข้อมูลที่ต้องการได้ครบถ้วน
- (2) ระบบสามารถดึงข้อมูลการสั่งซื้อจากใบสั่งซื้อที่ได้สั่งไว้ได้ทันที
- (3) ระบบสามารถบันทึก/ปรับปรุงการคืนสินค้าให้แก่ซัพพลายเออร์ได้
- (4) ระบบสามารถอำนวยความสะดวกในการค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับรายละเอียดต่าง ๆ ของสินค้า อาทิเช่น ใบกำกับสินค้า การรับสินค้า สินค้าที่เข้าใหม่ รวมไปถึงข้อมูลซัพพลายเออร์

(5) ระบบสามารถออกรายงานการรับสินค้าได้ จากข้อมูลที่ได้ทำการบันทึกไว้ในฐานข้อมูล

สรุปได้ว่า ระบบการรับสินค้าจากซัพพลายเออร์นี้ สามารถอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี ทั้งยังผลิตรายงานที่ต้องการได้ สามารถนำไปใช้งานแทนระบบงานเดิมได้ อำนาจความสะดวกในการปฏิบัติงาน แก้ไขปัญหาที่มีอยู่ได้อย่างครบถ้วน

4) ระบบการออกรายงาน

ส่วนนี้จะเกี่ยวข้องกับการออกรายงานต่าง ๆ พบว่า

ระบบสามารถออกรายงานต่าง ๆ เพื่อให้ทราบถึงผลการดำเนินงานต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี อาทิเช่น ที่เกี่ยวข้องกับสินค้า หรือซัพพลายเออร์ จากข้อมูลที่ได้ทำการบันทึกไว้อย่างครบถ้วน อาทิเช่น รายงานยอดขายสินค้า รายงานการรับเข้าสินค้า รายงานยอดสั่งซื้อสินค้า รายงานการคืนสินค้า จากทั้งลูกค้าและคืนสินค้าแก่ซัพพลายเออร์ รายงานการชำระเงินแก่ซัพพลายเออร์ เป็นต้น

สรุปได้ว่า ระบบการออกรายงานนี้ สามารถอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานได้ดี สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ เนื่องจากระบบเดิมที่มีไม่เคยมีการสรุปผลออกมาเป็นรายงานให้ตรวจสอบได้ ต้องอาศัยการคาดเดาเอาเอง อีกทั้งระบบออกรายงานยังสามารถผลิตรายงานที่ต้องการได้ครบ ดังนั้นสามารถนำไปใช้งานแทนระบบงานเดิมได้ทันที

5) ระบบการจัดการข้อมูล

ส่วนนี้จะเกี่ยวข้องกับการจัดการรายละเอียดต่าง ๆ ข้อมูลทั้งของสินค้า ข้อมูลของซัพพลายเออร์ และข้อมูลของผู้ใช้ระบบพบว่า

(1) ในส่วนของการบันทึก/ปรับปรุงจัดการข้อมูลรายละเอียดต่าง ๆ ของสินค้า สามารถบันทึกและเก็บข้อมูลที่ต้องการได้ครบถ้วน อาทิเช่น หมวดสินค้า รายการสินค้า จำนวนสินค้าคงเหลือ จำนวนจุดสั่งซื้อ ชื่อของซัพพลายเออร์ เป็นต้น ซึ่งสามารถที่จะเช็ครายละเอียดเหล่านี้ได้ทันที

(2) ระบบสามารถค้นหาข้อมูลสินค้าที่ต้องการค้นหาได้รวดเร็ว

(3) ในส่วนของการบันทึก/ปรับปรุงจัดการข้อมูลรายละเอียดต่าง ๆ ของซัพพลายเออร์ สามารถบันทึกและเก็บข้อมูลที่ต้องการได้ครบถ้วน อาทิเช่น ชื่อของซัพพลายเออร์ ที่อยู่ เบอร์โทร คนที่ติดต่อ เป็นต้น

(4) ระบบสามารถค้นหาข้อมูลของซัพพลายเออร์ที่ต้องการได้รวดเร็ว

(5) ในส่วนของการบันทึก/ปรับปรุงจัดการข้อมูลรายละเอียดต่าง ๆ ของผู้ใช้ระบบ สามารถบันทึกและเก็บข้อมูลที่ต้องการได้ครบถ้วน อาทิเช่น ชื่อผู้ใช้ระบบ รหัสผ่าน กลุ่มของผู้ใช้ เป็นต้น

(6) ระบบสามารถค้นหาข้อมูลของผู้ใช้ระบบที่ต้องการค้นหาได้รวดเร็ว

(7) ระบบสามารถให้ผู้ใช้ระบบเปลี่ยนแปลงรหัสผ่านของตัวเองได้

สรุปได้ว่า ระบบระบบการจัดการข้อมูลนี้ สามารถอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะการจัดการข้อมูลรายละเอียดสินค้าสามารถนำไปใช้งานแทนระบบงานเดิมที่ต้องบันทึกบนกระดาษที่ง่ายต่อการสูญหายได้ และยังคงอาศัยการคาดเดาอีกด้วย ระบบยังอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน แก้ไขปัญหาที่มีอยู่ได้อย่างครบถ้วน

5.3 ข้อจำกัดของระบบ

ข้อจำกัดของการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการสำหรับร้านค้าปลีกร้านสุภาวดี ได้แก่

- 1) ในส่วนของระบบการสั่งซื้อสินค้านั้น การสั่งซื้อสินค้าจากซัพพลายเออร์ จะอาศัยความคุ้นเคยในการซื้อ โปรแกรมจึงไม่ได้เจาะจงว่าสินค้าชนิดนี้เป็นของซัพพลายเออร์เจ้าไหนโดยเฉพาะ
- 2) ในส่วนของการคืนสินค้าจากลูกค้าและคืนสินค้าให้แก่ซัพพลายเออร์นั้น สินค้าคนละชนิดสามารถที่จะทำการคืนคนละวันได้ แต่กรณีที่เป็นสินค้าชนิดเดียวกัน โปรแกรมจะบันทึกวันที่ล่าสุดเท่านั้น
- 3) ในส่วนของระบบการขายสินค้าแก่ลูกค้านั้น สามารถกำหนดระดับราคาได้ระดับเดียวเท่านั้น โดยคิดหน่วยสินค้าเป็นชิ้น ๆ ไม่ได้มีหน่วยสินค้าหลากหลาย เนื่องจากร้านค้าปลีกสุภาวดีเป็นร้านค้าขนาดเล็ก ซึ่งส่วนใหญ่จะขายปลีกย่อยให้แก่ลูกค้าเท่านั้น
- 4) การกำหนดจุดสั่งซื้อสินค้านั้น เจ้าของร้านเป็นผู้กำหนดให้ระบบ แต่ระบบไม่ได้นำข้อมูลการซื้อขามาพิจารณากำหนดจุดสั่งซื้อ
- 5) การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการสำหรับร้านค้าปลีกร้านสุภาวดีนั้น จะเน้นไปที่เรื่องการจัดการสินค้าคงคลังเป็นหลัก ระบบไม่ได้รวมถึงเรื่องระบบภาษี ระบบเจ้าหน้าที่-ลูกหนี้ และระบบบัญชี ซึ่งควรจะได้รับการพัฒนาระบบต่อไป
- 6) ส่วนของการคืนสินค้าจากลูกค้า วิธีการปรับสต็อกสินค้านั้น ตอนนี้ใช้การรวมกลับคืนเข้าไปในสต็อกเดิม ไม่สามารถแยกระหว่างของที่ชำรุดและของที่เปลี่ยนได้

5.4 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการสำหรับร้านค้าปลีกร้านสุภาวดี มีดังนี้

- 1) ควรมีการพัฒนาในเรื่องการกำหนดระดับราคาของการขายได้ และหน่วยของสินค้าได้หลากหลายระดับขึ้น เนื่องจากลูกค้ามีความต้องการซื้อต่างกัน เป็นการสร้างระบบให้มีความใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริง
- 2) ควรมีการพัฒนาในส่วนของระบบภาษีที่เกี่ยวข้อง เช่น ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม
- 3) ควรมีการพัฒนาในส่วนของระบบบัญชีที่เกี่ยวข้อง เช่น ระบบบัญชีแยกประเภท
- 4) ควรมีการพัฒนาโปรแกรมเพื่อช่วยในด้านการตัดสินใจในเรื่องการตั้งซื้อสินค้า
- 5) การคืนสินค้าจากลูกค้ากรณีของชำรุดหรือเสีย ควรแยกตารางการเก็บออกมาเป็นอีกทีหนึ่ง เพื่อที่จะสามารถเช็คสต็อกได้ว่ามีสินค้าที่ต้องการคืนซัพพลายเออร์ ไม่ควรนำมารวมเอาไว้ที่ตารางเดิม เนื่องจากจะทำให้ไม่สามารถแยกได้ระหว่างสินค้าที่ติดอยู่กับสินค้าที่ชำรุดเสียหาย